

Kronika 2012

Charakteristika roka:

Máme za sebou náročný a nepokojný rok. Ekonomicky sa situácia nevyvíjala dobre, naopak, na Slovensko sa vrátila hospodárska kríza – zdražovanie, odchod niektorých zahraničných firiem, nezamestnanosť, nízke platy, nepokoje v spoločnosti. Po lekároch za vyššie platy bojovali zdravotné sestry a koncom novembra štrajkovali aj učitelia. Niektoré obce na Slovensku sa zadlžili, majú vážne finančné problémy.

Naša obec Hrašné ,našťastie, zatiaľ mimoriadne finančné problémy nemá. Naopak, podarila sa dlho pripravovaná investícia do budúcnosti obce. Každý, kto prichádza od Myjavy, určite si všimne dve vkusné novopostavené budovy - štvorbytovky. Koncom roka 2012 sú už skolaudované, okolie čiastočne upravené a v budúcom roku by sa do nich mali nasťahovať prví podnájomníci.

Počasie, príroda:

Ani počasie nám v roku 2012 veľmi neprialo, rok bol extrémne suchý, po celé leto chýbal dážď, aj jeseň bola pomerne teplá, bohatá na hmly, no bez zrážok. Až do konca novembra sme nemali sneh ani mráz, aj Katarína bola na blate, a tak sa ovocinári obávali, že ak prídu zrazu prudké mrazy, poškodia ovocné stromy a ak bude celá zima taká mierna, hrozí zasa premnoženie hmyzu. Vráťme sa však na začiatok roka.

Po decembri 2011, ktorý bol takmer bez snehu, len s hmlistým počasím, pred Silvestrom trocha nasnežilo. Ale už na Nový rok zasa padal dážď a menil sa na ľad. Takmer celý január bol v znamení slabej zimy, ak aj trocha nasnežilo, sneh rýchle zmizol, teploty sa veľmi do mínusu nedostali. Až 25. januára prišla skutočná – až arktická zima, s celodennými mrazmi, v noci až do - 15 stupňov Celzia. Tak isto aj začiatok februára bol veľmi mrazivý, severák fúkal niekoľko dní, ešte šťastie, že na Hrašnom nie je problém s palivom. Plynové kúrenie výdatne podporovali aj piecky na drevo. Silná zima však dlho netrvala. V polovici februára prišlo oteplenie až k nule a to trvalo až do začiatku marca. Vtedy aj u nás rozkvitli prvé snežienky. Po zime, chudobnej na sneh, teda aj na vlahu, prišla suchá jar, marec bol väčšinou slnečný a veterný.

Veľká noc bola v tomto roku 6. – 9. apríla, s ňou sa po peknej jari vrátila zima – studený vietor, poletujúci sneh a nočné mrazy. Tie ohrozili kvitnúce marhule, broskyne a niekde aj orechy. V tomto období krásne kvitli kríky divých trniek, ľudová pranostika hovorí, že práve vtedy prichádza tzv. „trnková zima“ a v tomto roku bola mimoriadne silná. Koncom apríla sa nečakane príliš oteplilo – nastali teplé, až horúce dni (27 stupňov Celzia), silný vietor, ktorý vyfúkal aj zvyšky vlahy. Krásne však rozkvitli jablone i kvety v záhradách a záhradkári rýchle siali - zakladali novú úrodu, kým ešte nebolo úplné sucho. Začalo sa obdobie čakania na dážď, ktoré s malými prestávkami trvalo až do konca roka. Máj po 30 stupňových horúčavách konečne priniesol aj dážď, ďalší výdatný dážď prišiel začiatkom júna – na Medarda. Nasledovali horúčavy – tie trvali celý jún a aj začiatok júla . U nás dosahovali nezvyčajných 35 stupňov a vlaha chýbala nielen v záhradách a na poliach, ale strácali sa aj zásoby podzemnej vody. Po predčasnom horúcom a suchom lete prišla výrazná zmena počasia v polovici júla, chladné a sychravé dni , ktoré nepriali dovolenkárom. Horúce dni sa ešte vrátili začiatkom augusta, ale i koncom augusta. Dozrievajúcim jablkám, ktoré boli drobné od sucha, pomohli až septembrové a októbrové dáždiky a ešte pekne podrástli. Aj zelenina v tomto roku rástla slabšie, výhodou suchého leta však bolo, že neboli žiadne plesne na zelenine. Uhorky, tekvice aj rajčiny sa vydarili, dokonca aj zemiaky, len veľkosť plodov záležala na polievaní. Kto mal vodu vo vlastnej studni, bol vo veľkej výhode. Hríby v tomto roku takmer nerástli a keďže cibule mali veľmi málo šúp, pranostiky predpovedajú slabú zimu.

Téma sucha bola počas tohto leta veľmi aktuálna, ak budú také aj nasledujúce roky, bude potrebné postarať sa o lepšie hospodárenie s vodou, zachytávať ju pri dažďoch do zásobníkov. Verejný vodovod u nás je, našťastie, výdatný, vody je zatiaľ dosť, ceny sú však vysoké a polievanie drahé.

Pekné, príjemné jesenné dni prišli v októbri, bohatú úrodu jablák sme mohli nielen obrať, ale i postriasať do kvasu, lebo ich bolo až priveľa. November sa začal chladným, nepríjemným počasím. Mimoriadne daždivé a veterné dni prišli okolo Všetkých svätých, komplikovali cestu na cintoríny. Potom až do konca mesiaca bolo hmlisté počasie, bez slnka, mrholenie. Zima sa ukázala na pár dní pred Vianocami – s mrazmi i snehom. Ten však vydržal len do Štedrého dňa. Vtedy prišiel dážď a zo snehu sa stala ľadová „poleva“, tvrdá a šmykľavá, teda Vianoce neboli na blate, ale na ľade, ktorý odolával teplotám okolo nuly. Taký bol i Silvester – o polnoci - 2 stupne Celzia, jasno, pekne, šmykľavo, ale ešte stále bielo.

Štatistika:

K 31.12. 2011 bol počet obyvateľov Hrašného 446 – teda o 10 menej ako v minulom roku.

Nenarodilo sa ani jedno dieťa.

Zomrelo 7 obyvateľov: Alžbeta Štefíková, rod. Kulíšková, Alžbeta Malková, rod. Porubská, Katarína Tomišová, rod. Michalcová, Kristína Tomišová, rod. Malková, Alžbeta Biesová, rod. Klčová, Pavel Hučko a Katarína Hučková, rod. Tomišová.

Do našej obce sa prisťahovalo 10 obyvateľov, odsťahovalo sa 13.

Významný nárast počtu obyvateľov sa očakáva už v roku 2013 po osídlení prvých dvoch bytoviek „C“ a „D“. Bude to spolu 18 ľudí, z toho 12 nových a 6 už s trvalým pobytom v Hrašnom.

Hospodárenie:

Plánovaný rozpočet obce na rok 2012 bol 238 320 eur. Po úpravách rozpočtu počas roka sa príjmy zvýšili na 306 381 eur a výdavky na 296 281 eur. Celkový rozpočet obce sa teda dodržal, vo finančnej situácii nenastali nijaké výrazné zmeny.

Budovanie obce:

V tomto roku boli vybudované i skolaudované prvé dva bytové domy. V súčasnosti je značný záujem mladých rodín o nájomné byty, lebo na kúpu vlastného bytu väčšina z nich financie nemá. Hoci v súčasnosti je v Hrašnom aj niekoľko starších domov na predaj, nie je o ne záujem, lebo prerobené domy sú drahé, v pôvodnom stave si tiež vyžadujú veľké investície. Mladým rodinám viac vyhovujú nájomné byty. Ich výstavba tak spĺňa zároveň dva ciele, vychádza v ústrety mladým obyvateľom, aby neboli nútení odchádzať z vidieka do miest, kde byty sú a zároveň pomôže zvýšiť počet obyvateľov a zabezpečiť tak rast obce do budúcnosti. Obec plánuje vo výstavbe nájomných domov pokračovať aj v nasledujúcich rokoch. Realizuje ju firma Stavokomplet Stará Turá, s.r.o.

V rámci projektov, ktoré boli podporené cez KR – MAS (kopaničiarsky región – miestna akčná skupina) a ich cieľom bola obnova a rozvoj obcí,

bol v Hrašnom zmodernizovaný priestor pred obecným úradom a najmä park pri kultúrnom dome. Otvorila sa tam možnosť posedenia, relaxu vo voľnom čase pre dospelých obyvateľov obce, pre deti i pre turistov. Osadené boli lavičky, hracie prvky pre deti, atď. V rámci terénnych úprav vysadili nové dreviny, vysiali trávnu a chodníky vyložili zámkovou dlažbou. Menšou, ale dôležitou investíciou bola oprava schodov a vybudovanie bezbariérového vstupu do budovy s predajňou potravín a pohostinstvom.

Život v obci:

Obecné zastupiteľstvo pod vedením starostu Petra Hučka si dalo záležať na starostlivom prístupe k občanom a spoločenskom živote, na ktorý využívajú priestory kultúrneho domu. 8. júna bolo tradičné posedenie s jubilantmi od 60 ročných až po najstarších v obci, spolu sa na ňom zúčastnilo 56 občanov, z toho 29 starších ako 80 rokov. Okrem detí z materskej školy (pod vedením riaditeľky Lýdie Rapantovej a učiteľky Moniky Hučkovej) na ňom vystúpil i harmonikár a spevák Pavol Bako z Miškech dedinky. Ďalšie slávnostné podujatie bolo 19. októbra ku Dňu starších, pripravilo ho vedenie obce v spolupráci s Jednotou dôchodcov. Obec prispela na pohostenie sumou 5 eur na osobu. V kultúrnom programe i teraz vystúpili deti z materskej školy. Reportáže a fotografie z týchto dvoch, ale i z ďalších spoločenských a športových podujatí boli uverejnené v týždenníku Kopaničiar – expres. Texty aj fotografie pre časopis pravidelne pripravuje redaktor Viliam Solovič.

Jednota dôchodcov v Hrašnom je veľmi aktívnou spoločenskou organizáciou, má už 80 členov a pracuje pod vedením predsedníčky Emílie Malkovej, ktorá „rozhýbala“ tunajší kultúrny život staršej generácie. Členovia sa stretávajú na zaujímavých podujatiach – napr. na spoločných výletoch a oslavách. Oslava MDŽ tentoraz bola v bývalej škole na Hodulovom Vrchu, vydarené stretnutie bolo spojené s pohostením a zábavou. Chystá sa aj založenie speváckeho krúžku.

Atmosféru v blízkosti našej obce v lete obohatilo aj stádo krásnych koní - kobýl, ktoré našli svoj nový domov s priestoroch bývalého poľnohospodárskeho družstva. Patrí úspešnej chovateľke koní – prevažne plemena furioso Ing. Kataríne Žiakovej zo Bziniec pod Javorinou. Niektoré kobylky majú žriebätká a je príjemné sledovať ich ako sa pasú na okolitých lúkach.

Školstvo, služby:

Pracovníci obecného úradu:

Peter Hučko - starosta

Elena Malková – samostatný odborný referent pre ekonomické a samosprávne činnosti

Mgr. Petra Šimková – odborný administratívny pracovník

Kvetoslava Jurášová – hlavný kontrolór

Materskej škole v Hrašnom sa v tomto roku veľmi dobre darilo, o jej služby bol veľký záujem a kapacita vyčerpaná. V septembri roku 2012 bol počet detí 16. Rodičia sú spokojní s prácou personálu – riaditeľky Lýdie Rapantovej a učiteľky Moniky Hučkovej. Keďže v okolí niektoré materské školy zrušili, rodičia vodia deti na Hrašné aj z iných dedín.

V priestoroch materskej školy na 1. poschodí budovy obecného úradu je aj tiež sídlo obecnej knižnice. Obsahuje 10 292 titulov- najmä starších a starých vydaní kníh – dobrodružných, romantických, cestopisných, krásnej i odbornej literatúry pre dospelých i pre deti. Nákupy nových kníh sa v tomto období nerobia. Knižnica má časť svojich priestorov v osade Hodulov Vrch, kde si obyvatelia knihy požičiavajú.

Od 1. 1. 2012 má miestne pohostinstvo nového nájomcu – je ním Ján Bičian, ktorý sa postaral o rekonštrukciu priestorov aj o zlepšenie služieb. Najmä v letných mesiacoch bol veľký záujem o piatkové grilovačky rýb a iné špeciality.

Herbex bol v roku 2012 nielen najväčšou a najúspešnejšou firmou v Hrašnom, ale zostáva aj lídrom slovenského trhu s bylinkovými čajmi z domáceho (slovenského a českého) prostredia. Už tradične sa predstavil popri osvedčených výrobkoch aj novinkami. Patrí k nim Zázvorový čaj Premium pre obchodný reťazec CBA, čaj z radu Wellness Pečeň a žlčník a tiež čaj Štíhla lúnia s Açaí, ktorý obsahuje vzácne bobuľovité ovocie z Brazílie. Hoci bol rok 2012 mimoriadne suchý, čo sa prejavilo nedostatkom niektorých liečivých rastlín, výhodou bolo, že boli veľmi kvalitné, s vysokým obsahom účinných látok, silíc. Niektoré druhy bolo však potrebné dovážať zo zahraničia. Chybou je i to, že na Slovensku je v súčasnosti veľmi málo nákupní liečivých rastlín. Okrem stabilne vysokej kvality čistých prírodných čajov, bez pridávania aróm, aj inovácia obalov pomohla zvýšiť záujem zákazníkov o čaje z Herbexu.

Už druhú sezónu funguje miestna pálenica Akvavita. Hneď od septembra 2012 bol o jej služby mimoriadny záujem, lebo úroda ovocia, najmä jablák, ale i hrušiek bola veľmi dobrá. Je predpoklad, že budúci rok bude slabší, a tak chcú domáci obyvatelia i chalupári ovocie premeniť na pálenku a urobiť si zásobu aj na ďalšie roky. Zákazníci oceňujú veľmi pekné prostredie pálenice, dobré služby, destilát je vďaka modernej technológii kvalitný, kapacita sa zvýšila o 600 litrový kotol. Medzi chalupármi sa objavujú aj takí výnimoční zákazníci ako je kozmonaut Ivan Bella.

K najväčšiemu miestnemu podnikateľovi – firme Herbex a k osvedčeným firmám METALEX a autoservisu Pastorek pribudol aj pneuservis Duga a tiež stánok Oravské syry a iné špeciality, ktorý si otvoril Pavol Hučko. V prevádzke stále zostáva aj erotický salón.

Šport

Dotácia obce pre TJ Slovan Hrašné na rok 2012 bola 2656 Eur.

Futbalové mužstvo Slovan Hrašné skončilo v tomto roku v súťaži II. trieda – JUH na 13. mieste zo 14 účastníkov, teda v pásme zostupu. Funkcionári – podpredseda TJ Peter Hučko i vedúci družstva dospelých Jaroslav Zmeko na výročnej členskej schôdzi TJ Slovan Hrašné vyjadrili nádej, že nový tréner Peter Minárik zo Starej Turej privedie mužstvo na vyššiu priečku v tabuľke. Družstvo dorastu sa po jesennej časti súťaže umiestnilo na 11. priečke – zo 14 účastníkov.

Pekné športové podujatie bolo 22. júla – futbalový turnaj. Zúčastnili sa na ňom družstvá zo Starej Turej, Starej Myjavy, Jablonky a z Hrašného. TJ Slovan Hrašné sa umiestnil na 2. mieste. Za najlepšieho brankára vyhlásili Michala Peričku z Hrašného.

V sobotu 1. septembra bol na futbalovom ihrisku športový hasičský deň so súťažami i pohostením – hostitelia ponúkli dobrý guláš z diviny, cigánsku pečienku, pivo, nealko nápoje i sladkosti pre deti.

Aj v roku 2012 pokračovala športová činnosť Aerobic klubu Žien pod vedením Ľubice Škodáčkovej.

Pri spracovávaní konceptu kroniky obce boli použité štatistické údaje obecného úradu, záverečný účet obce za rok 2012 a zápisnice obecného zastupiteľstva.

Kronikársky záznam bol prerokovaný a schválený obecným zastupiteľstvom uznesením č. 136, dňa 7. júna 2013.

Vznesené doplnky a pripomienky boli do kronikárskeho záznamu dopracované.

Mgr. Marta Balážová

kronikárka obce

Peter Hučko

starosta obce